

הדלקת הנר; 18:39
צאת השבת; 19:31

עלון מס' 282
ג' אלול ה'תשע"ד
האזינו

"מחודדין בפיר"...

שיהיו דברי תורה

"צור ילדך תשי ותשכזו א-ל מוזולכך" (כניה)

למחרת היום חלף הידיד ליד החנות, ומיד הבין כי חברו שמע לעצתו. החנות הייתה מפויחת כולה, ובעליה עמד לצידה צועק ומיילל.

הוא ניגש קרוב יותר לחברו ולחש לתוך אזנו: "ידידי, אל תשכח את עשרת אלפי הדולרים שאתה חייב לי..."

"על מה אתה מדבר?", נזעק בעל החנות, "האם אינך רואה שנשרפה לי החנות?!"
-הוי, שוטה. וכי חשבת שגם לי תוכל לעשות כך? הלא אני הוא מי ש'מכר' לך את העצה הזו."

הקב"ה נתן לאדם את השכחה - מסיים המגיד מדובנא, כפי שכתוב: "צור ילדך תשי" - וזאת על מנת שיוכל לחיות, שהרי אלמלא כן לא היה האדם מסוגל לשכוח את הצרות שפקדו אותו ואת קרובי משפחתו שהלכו לבית עולמם ולא היה ביכולתו לתפקד בעולם.

אלא, שלעתים נוטל האדם את כח השכחה - ומפנה אותו כלפי הקב"ה בשכחו את אביו שבשמים, וזו ודאי לא היתה המטרה!

מתוך 'ומתוק האור'

על אותם אלו השוכחים את יוצרם, משל המגיד מדובנא את המשל הבא: לחנותו של אדם נכנס חברו הטוב והתעניין בשלומו וברווחי החנות. "המצב קשה ביותר", ספר לו בעל החנות בפנים נפולות, "אני מוכר את הסחורה במחירי הפסד, ואין לי כל כסף לקנות סחורה חדשה".

"באמת?", נדרך החבר, "אני מקווה שאתה זוכר שאתה חייב לי עשרת אלפים דולר...".
-רק לך אני חייב? יש לי עוד הרבה מאוד חובות, ואיני יודע מה אוכל לעשות".

"יש לי עצה טובה עבורך", נדלקו לפתע עיני החבר, "באישון ליל תעמיס את כל הסחורה שבחנות ותוציא אותה אל מחוץ לעיר, אחר כך תחזור ותצית את החנות. בבוקר תעמוד ליד החנות השרופה ותבכה, תזעק ותצעק, כל בעלי החוב שיראו אותך כך ירחמו עליך ולא יגבו ממך את חובותיך. כך תרוויח מכל הכיוונים: הביטוח ישלם את נזקי שריפת החנות, אתה תיפטר מכל החובות, וכל זאת בנוסף לכך שהסחורה לא ניזוקה..."

"הלא הוא אביך קנך"

אין סוף לחובת הכרת הטוב של בן לאביו.

אבל ככלות הכל, אין הבן קניינו של אביו (שכן אנו ילדיו של הבורא אך מופקדים אנו בידי ההורים) אך הקב"ה אבינו הוא, ובנוסף אנו גם קניינו. כמה עלינו לציית לו..

רבנו עובדיה ספורנו זצ"ל

"ימצאהו בארץ במדבר ובתוהו ילל ישימוץ יסובבנהו

יבוננהו יצרנו כאישון עינו"

אימתי זוכה לאדם ל'יסובבנהו יבוננהו יצרנו כאישון עינו'- כאשר הוא חי בתחושה הדומה לאדם הנמצא "בארץ מדבר ובתוהו ילל ישימוץ"- שחי בבדידותו ומבין שאין לו על מי לסמוך כי אם על הקב"ה שישמור עליו ויגן בעדו..

מתוך 'אוצרות התורה'

כי עיקר הנחת רוח
להקדוש ברוך הוא -
הוא כשהאדם ללא
נפיונות וקשיים,
פיתוים וגירוים, ובכל
זאת לנצח את יצרו,
ואף שנפול שוב קם
ונלחם לאחדש
לחיוך תפארת ישראל

"מראש פרעות אויב"
סופי תיבות שבת
ללמדנו, אם אנו
מעוניינים שה'
ישמרנו מכל
האויבים והמזיקים
עלינו לשמור
שבת כראוי..
הגר"ח סינוואני זצ"ל

עשרת ימי תשובה

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שלי"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

עשרת ימי תשובה, אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, שעליהם נאמר "דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב". אע"פ שהתשובה והצעקה יפים הם בכל זמן, בעשרת ימי תשובה יפים הם ביותר ומתקבלים מיד. ולפיכך:

א. יפשפש במעשיו לשוב בתשובה ממעשיו הרעים, ולהרבות במצוות וצדקות ובמעשים טובים.
ב. ומה היא התשובה? שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד. וכן יתחרט על העבר.

שנאמר (ירמיה לא יח) "כי אחרי שובי נחמתי... בושתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי". ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם. וצריך להתוודות בשפתיו ולומר עניינים אלו שגמר בלבו.

כתב רבנו הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ו ה"ג): אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהם מעשה, כגון חילול שבת וגזל ועריות, אלא כשם שצריך לשוב בתשובה מעונות אלו, כך צריך אדם לחפש במידות רעות שיש לו, ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה ומן ההיתול, ומרדיפת הממון והכבוד, ומרדיפת המאכלות וכיוצא בזה, מן הכל צריך לחזור בתשובה. ואלו העונות קשים יותר מאותם שיש בהם מעשה, שבזמן שאדם משתקע במידות רעות אלו קשה לפרוש מהן. ונאמר (שעיה נה"ז) "יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ה' וירחמהו, ואל א-להינו כי ירבה לסלוח".

בני אדם שנפשותיהם חולות, מתאווים ואוהבים המידות הרעות ושונאים הדרך הטובה ומתעצלים ללכת בה, והיא כבידה עליהם מאד לפי חוליים. וכיצד היא רפואתם? מי שהוא בעל חמה אומרים לו להנהיג עצמו שאם הוכה וקולל לא ירגיש כלל, וילך בדרך זו זמן מרובה עד שתיעקר החמה מלבו. ואם היה גבה לב ינהיג עצמו בביזיון הרבה וישב למטה מן הכל וילבש בלויי סחבות המבזות את לובשיהם וכיוצא בדברים אלו, עד שיעקור גובה הלב ממנו ויחזור לדרך האמצעית שהיא הדרך הטובה, ולכשיחזור לדרך האמצעית ילך בה כל ימיו. ועל קו זה יעשה בשאר כל המידות אם היה רחוק לקצה האחד ירחיק עצמו לקצה השני וינהיג בו זמן רב עד שיחזור בו לדרך הטובה והיא מדה בעונות שבכל מידה ומידה.

משל לילד הבא הביתה עם תעודה מאוד גרועה. הדבר כואב מאוד לאביו. אביו מכין מערכת של דין, הוא יבטל לבנו תוכניות שהבטיח לו, הוא יתן לו עונשים...

בינתיים בנו משתובב, הוא מוצא את הכובע הישן של אביו וחובשו לראשו. האבא שם לב פתאום למעשה השובבות של בנו והוא פורץ בצחוק, פתאום כל המערכת של הדין משתבשת, במקום דין ועונשים יש צחוק והארת פנים...

אם אותו ילד היה מנסה לשכנע את אביו שמכאן ואילך יתנהג וילמד יפה, זה היה לוקח לו המון זמן.. הא לא היה מאמין שהרי הילד כבר הבטיח הרבה פעמים ולא עמד בזה..

בראש השנה יושב הקב"ה על כסא דין, על ידי קול השופר משנים את הכל. במקום מערכת של דין הקב"ה יושה את הדין עם הארת פנים, כי הרי אלו ימים של חסד ורחמים, ע"י השופר...

הגר"ש פינקוס זצ"ל

העיר פתח תקווה נוסדה לפני כמאה שנה על ידי יהודים יראים ושלמים, בהכוננת מהרי"ל דיסקין, השרף מבריסק זצ"ל. מתי מספר היו, אבל שטח המושבה היה רחב מאוד. עד היום משתרעת העיר על פני שטחים נרחבים, מפני מעשה שהיה: השטח נרכש מידי הערבים, לא היו מפות מסומנות כמו בזמננו, הגיעו עם הערבי לעמק השווה ואז היה הקונה הולך במשעולי השדות, כל השטח שהספיק למדוד בדרכו עד לשקיעת החמה היה שלו.. יושע שטמפפר היה הקונה, הוא השכים קום מבעוד לילה, התפלל עם עלות השחר, ובהנף החמה החל בצעדה, כשערבי רוכב לצדו על החמור.

בצעד מהיר הלך והלך לא היה כביש ואף לא משעול, פסע על אבנים ונתקל במהמורות, עלה גבעות וירד גאיות.. השמש, טיפסה במעלה השמים.. לא האט הוא את צעדיו ולא התפנה לשתות או לאכול..

עוברים ושבים בקשו לשוחח ולפטפט והוא לא עצר ולא השיב.. חתר הלאה הלאה.. הערבי הותש, ביקש שיעצור מעט, שילגום לרווייה.. גם לו לא ענה, התנשם והתנשף.. כבר לא צעיר היה.. גרר עצמו ממערב למזרח ומשם צפונה..

כשהחמה עמדה לשקוע, אזר שארית כוחותיו ופרץ בריצה עד שהחמה שקעה ואז קרס והתעלף.. כל השטח היה לשלו, של בני המושבה.. זה יום הכיפורים, לנצל כל דקה!

"הבית יצחק": נאמר בתהילים (קיב): "אשרי איש ירא את ה' במצוותיו חפץ מאוד גיבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך". דורשים חז"ל: מהו "אשרי איש ירא את ה' - אשרי מי שזוכה בעודו איש להיות ירא את ה'". אשרי מי שעושה רצון ה' כאשר הוא "איש", בשיא הכוחות, עם כל התאוות, ולא רק בגיל שמונים, לעת זיקנה.

אמנם - אומר ה"בית הלוי" - גם אם עושה אדם תשובה בגיל שמונים, תשובתו מתקבלת, שהרי כתוב "תשב אנוש עד דכא" - עד דכדוכה של נפש, "ותאמר שובו בני אדם", אבל ילדיו כבר לא יצאו מחונכים. הם ראו את אביהם כאשר היו ילדים, ולמדו ממעשיו הרעים. העובדה שאביהם חוזר בתשובה בגיל שמונים - אין לה השפעה על אופן גידולם, על חינוכם ועל התנהגותם..

"אשרי איש ירא את ה' במצוותיו חפץ מאוד" - אם כבר עכשיו, כשהוא "איש", הוא "ירא את ה' במצוותיו חפץ מאוד", אזי "גיבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך" - בניו ילמדו ממנו, ויהיו אף הם יראי שמים, "דור ישרים יבורך". ועוד אומרים לאדם: אתה רוצה מאוד, שבנך יהיה צדיק. זכור אפוא - אתה עצמך הנך בן של הקב"ה, והקב"ה רוצה שאתה תהיה צדיק. זהו שנאמר: "הלה' תגמלו זאת... הלא הוא אביך קנן". מתוך 'ומתוק האור'

"בהנחל עליון ז'ים בהפרידו בני אדם"

בית שני חרב בעוון שנאת חינום.

אומר הרב 'יושיע ציון' זצ"ל: 'בהנחל עליון גוים' מדוע נחלתינו נתנה לזרים, בית המקדש, שהוא נחלתינו, נחרב בידי זרים? 'בהפרידו בני אדם' משום שהיה פירוד ללבבות, שנאת חינום... באהבת חינום יבנה הבית...

מתוך 'מעין השבוע'